Cauza civilă nr. 2-25010075-12-2-27012025-1 (2-1118/25)

HOTĂRÂRE
În numele Legii

13 iunie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru),
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Russu Natalia
Grefier Meșter Maria

în ședință de judecată publică, în procedură contencioasă, examinând cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de către *****în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, cu privire determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces.

1. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul instanței la data de 24 ianuarie 2025, sub nr. 05/1-1.3-2882, reclamanta *****a chemat în instanța de judecată pârâtul *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, solicitând determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii, reclamanta învederează că, la data 16 noiembrie 2014 a încheiat căsătoria cu pârâtul *****. Relevă că, căsătoria a fost înregistrată la Primăria comunei *****, sub nr.8. Indică că, din această căsătorie, au rezultat doi copii minori: Revenco Sebastian, născută la data de 18 decembrie 2014, și *****, născută la data de 18 decembrie 2018. Susține că, căsătoria și viața în comun cu pârâtul au eșuat, astfel, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 octombrie 2024, căsătoria încheiată cu *****, înregistrată la 16 octombrie 2014, la

Primăria comunei *****, sub nr.8, s-a desfăcut. Invocă că, s-a încasat de la ***** în beneficiul său, cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în mărime de 40,00 lei (patruzeci lei) și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 1000,00 lei (o mie lei). Susține că, după desfacerea căsătoriei, copiii minori Revenco Sebastian și *****, locuiesc cu mama *****, care se ocupă de creșterea și educația și întreținerea acestora. Invocă că, în temeiul art.5 alin.(l) din Codul de procedură civilă, ”*Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modid stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime”.* Indică că, potrivit art.38 alin.(2) lit.d) Codul familiei, ”*În cazul lipsei unui acord între soți prevăzut la alin.(l) sau dacă se va dovedi că acordul lezează drepturile și interesele copiilor minori sau ale unuia dintre soți, instanța judecătorească este obligată să stabilească cu cine dintre părinți vor locui copiii minori după divorț”.* Relevă că, în conformitate cu art. 3 alin. (1) din Convenția Internațională cu privire la drepturile copilului adoptată la 20 noiembrie 1989 la New York, *”În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerație cu prioritate”.* Menționează că, stabilirea domiciliului copilului minor cu unul dintre părinți urmează a fi analizată sub aspectul unei ingerințe în dreptul la respectarea vieții de familie în sensul art. 8 CEDO, sau, admisibilitatea ingerinței în dreptul garantat de art. 8 CEDO soților, cu ocazia stabilirii domiciliului copilului minor urmează a fi compatibilă regulii triplului test: măsura să fie în conformitate cu legea, să urmărească un scop legal și să fie necesară într-o societate democratică. Invocă că, copii minori, *****, și *****, locuiesc la moment cu aceasta, ceea ce-i acordă evident dreptul ca domiciliul copiilor minori să fie stabilit cu mama. Consideră că domiciliul copiilor minori trebuie stabilit în exclusivitate cu aceasta, deoarece educarea și supravegherea acestora îi revine în exclusivitate. Relevă că, poate creea copiilor condiții normale pentru creșterea și educația lor, fapte de care urmează a se ține cont în mod prioritar la stabilirea domiciliul acestora. Invocă că, potrivit art. 63 alin. (1) Codul familiei, ”*În cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. în cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinților”.* Menționează că, dacă lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabilește de către instanța de judecată, ținând cont de interesele și opinia copilului, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate. Invocă că, în acest caz, instanța va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale

părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.). Relevă că, la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți. Invocă că, potrivit alin. (4) se arată că, ”*În cazul în care lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent”.* Relevă că, în cazul indicat la alin. (4), părintele care locuiește separat de copil are dreptul să petreacă timpul cu copilul la domiciliul său, dacă acesta nu contravine interesului superior al copilului luându-se în considerație vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare, conform unui program stabilit de autoritatea tutelară teritorială. Invocă că, în prezent, situația materială a sa este una nesatisfăcătoare, nu dispune de resurse pecuniare suficiente de a întreține de una singură copiii minori și a face față circuitul economic, dat fiind faptul și existenței fenomenul de inflație și majorării prețurilor la alimente, îmbrăcăminte, servicii, etc. Relevă că, în aceeași ordine de idei, întreținerea materială a copiilor minori este o obligație fundamentală, consfințită în art.48 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova care expres stabilește că părinții au îndatorirea de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor. Invocă că, creșterea, educația și instruirea copiilor este posibilă numai în condițiile exercitării corespunzătoare a obligațiilor părintești de întreținere materială a acestora. Susține că, conform art.58 alin.(l) și art. 74 alin.(l) din Codul familiei, ”*Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat”.* Relevă că, potrivit art.18 alin.(l) din *Convenția internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului,* în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că, ”*Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului”.* Invocă că, situație de acest fel este reglementată și în art.27 alin.(2) din Convenție, care prevede că, ”*Părinţilor şi oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităţilor şi a mijloacelor lor financiare, condiţiile de viaţă necesare dezvoltării copilului”.* Relevă că, reglementările menționate arată că, conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor. Susține că, în acest context, principiul primatului intereselor copilului, precum și caracterul său central în raport cu orice decizie privitoare la copil, a fost expres consacrat în art. 9

al ”*Convenţiei internaţionale cu privire la drepturile copilului de la New York*” din 20 noiembrie 1989. Indică că, modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Susține că, dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare. Relevă că, tatăl copiilor minori, pârâtul ***** nu participă în nici un mod la întreținerea copiilor săi. În continuare face trimitere la prevederile art.75 Codul familiei, prin care se arată că, ”*Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 -pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii”.* Invocă că, cuantumul cotelor stabilite poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținîndu- se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante. Indică că, fiind vorba de încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor într-o cotă stabilită de dispozițiile art.75 din Codul familiei, din care rezultă că pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariu și/sau din alte venituri ale pârâtului, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul în care pârâtul este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază și, după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale. Susține că, datorită faptului că pârâtul nu înregistrează un venit stabil sub formă de salariu, consider oportun ca pensia de întreținere a copiilor minori să fie încasată conform prevederilor art. 76 Codul familiei. Relevă că, conform art. 76 din Codul familiei, ”*În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art. 75.* Relevă că, la încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, se va lua în considerare, ca circumstanță stabilită, informația prezentată de Biroul Național de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil și nu informația despre salariul mediu lunar al unui lucrător sau informația cu privire la mărimea minimului de existență, deoarece pensia se încasează pentru întreținerea copilului minor. Susține că, Potrivit Biroului Național de Statistică, pentru primul semestru al anului 2024, valoarea minimului de existență pentru un copil cu vârsta cuprinsă între 7-17 ani, care locuiește în orașe mici, constituie suma de 3532 lei. Invocă că, minimul de existență reprezintă

volumul minimal de bunuri materiale și servicii necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerii viabilității omului, iar informația Biroului Național de Statistică în acest sens, este doar cu titlu de informare și nu una obligatorie. Relevă că, un copil are nevoie și dreptul să beneficieze de o creștere în condiții care să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod deplin, iar condițiile se asigură de către părinți. Invocă că, pe de altă parte, stabilirea pensiei pentru întreținerea copilului minor, reieșind din minimul de existență, vine în contradicție cu Convenția cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, potrivit căreia, răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților. Susține că, aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Invocă că, principiul primatului intereselor copilului, precum și caracterul său central în raport cu orice decizie privitoare la copil, a fost expres consacrat în art. 9 din *Convenția internațională cu privire la drepturile copilului de la New York* din 20 noiembrie 1989. Menționează că, suma de 3000 lei, dispusă spre încasare cu titlul de pensie de întreținere pentru un copil minor, va acoperi minimul necesar de existență a copilului, ținând cont de faptul, că ambii părinți au obligații egale de a-și întreține copii minori, minimul de existență este în continuă creștere. Menționează că, obligația de întreținere a copilului minor de către părinții săi are ca finalitate asigurarea mijloacelor materiale necesare acoperirii cheltuielilor legate de hrană, îmbrăcăminte, locuință, îngrijirea sănătății, satisfacerea nevoilor social culturale ale copilului precum și a oricăror alte cheltuieli pe care le reclamă creșterea, educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia. Indică că, copii minori frecventează instituția școlară și preșcolară. Susține că, copilul minor, *****, urmează cursuri suplimentare, inclusiv frecventează cercuri sportive, astfel este necesară suportarea unor cheltuieli suplimentare. Susține că, reieșind din circumstanțele enunțate, solicită încasarea de la pârâtul ***** în beneficiul reclamantei *****a pensiei de întreținere a copiilor minori *****, și *****, în mărime de 3000, 00lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului sau schimbarea situației materiale. Menționează că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.23 din 15 octombrie 2024 privind excepția de neconstituționalitate a unui text din art. 108 Codul familiei, Curtea a decis că, la indexarea pensiei de întreținere a copilului minor stabilită în formă fixă, se va aplica mecanismul de indexare stabilit pentru pensiile din sistemul public reglementat de articolul 13 alin. (2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, coeficientul de indexare stabilit anual prin hotărâre a Guvernului. Relevă că, în atare situație, având în vedere faptul că, după separarea soților, copilul minor locuiește doar pe lângă un părinte, care, pe lângă întreținerea materială a copilului, participă zilnic la educația, creșterea și instruirea copilului, celălalt părinte urmează să contribuie lunar prin aport financiar proporțional la întreținerea copiilor, contribuția sa calculându-se în

așa mod, încât să fie păstrat nivelul de trai obișnuit al copilului, ca și până la separarea părinților.

3. *În drept*, reclamanta a fundamentat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor de la art. art. 38, 58, 63, 74, 76 din Codul familiei și art. 5, 39 alin.(4), 94, 96, 98, 166, 167 din Codul de procedură civilă și a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori ***** și *****, cu reclamanta *****, domiciliată în mun. Chișinău, comuna ***** și încasarea din contul pârâtului *****, în beneficiul reclamantei *****pensia pentru întreținerea copiilor minori *****, și *****, în mărime de 3000 (trei mii) lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului sau schimbarea situației materiale, cu posibilitatea indexării acesteia și încasarea cheltuielilor de judecată.
4. ***La 14 aprilie 2025, intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a depus avizul cu privire la situația copiilor Revenco Sebastian și *****.*** (f.d.36-39)
5. Potrivit avizului Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, se indică faptul că, în urma relației de căsătorie dintre părțile cet. *****și cet. *****, s-au născut copiii ***** si *****. Conform examinării condițiilor sociale și de trai, cet. *****locuiește împreună cu copiii, *****, ***** și concubinul *****, la adresa indicată în casa la sol cu un nivel, proprietate privată. Invocă că, din spuse, locuința are suprafață totală de 180 m. p., este constituită din 4 odăi locative, cu suprafață de 68 m.p, antreu, bucătărie, bloc sanitar, pentru copii dispune de odăi separate amenajate corespunzător, toate odăile sunt amenajate cu mobilier, mobilierul este modern, bine păstrat. Menționează că, bucătăria este dotată cu set de bucătărie, masa, scaune, unde este amplasat un frigider și blocul sanitar este amenajat cu tot necesarul starea sanitaro-igienică bună. Localul este întreținut în stare bună și este conectare la rețelele necesare vieții cotidiene (apă centralizata, gaz natural, rețeaua de energie electrică, sursa de încălzire este de la soba cu lemne). Curtea casei este bine amenajată, îngrijită. Susține că, *****la moment se află în concediu de maternitate, venitul este constituit din salariul concubinului în suma de 10000 lei și indemnizație pentru îngrijirea copilului în sumă de 1000 lei. Relatează că, copilul ***** este elevă, iar ***** frecventează grădinița. Concluzionează, că mama cet. *****dispune de condiții bune pentru creșterea și îngrijirea copiilor ***** și *****.
6. *În ședința de judecată,* reclamantul *****nu s-a prezentat, fiind reprezentată de către avocatul Jentemir Marinela și, în temeiul art. 206 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.
7. *În ședința de judecată,* reprezentantul reclamantei *****, avocatul Jentemir Marinela, a pledat pentru admiterea integrală a cererii de chemare în judecată, în modul în care a fost formulată.

8. *În ședința de judecată,* pârâtul ***** nu s-a prezentat, fiind citat legal și, în temeiul art. 206 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.
9. *În ședința de judecată,* reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani, a solicitat examinarea cauzei în lipsă și, în temeiul art. 206 alin. (1) Cod procedură civilă, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de judecată.

10. Analizând motivele acțiunii înaintate, criticile formulate în referință, examinând probele prezentate pentru dovedirea celor invocate și prevederile legale ce guvernează spața, în raport cu considerentele ce vor fi redate în continuare, acțiunea înaintată de *****în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, cu privire determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, se admite integral.
11. Potrivit art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*” .
12. Din textul art.130 alin. alin. (1), (2), (3) Cod procedură civilă, rezultă că ”*Instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei*.”
13. În temeiul art.239 Cod de procedură civilă, ”*Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată*.”
14. Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) din același Cod, ”*La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii*”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, ”*Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii*.
15. În speță, s-a constatat că, din căsătoria dintre reclamanta *****și pârâtul ***** s-au născut copiii minori *****, născut la 18 decembrie 2014 și *****, născută la 18 decembrie 2018. (f.d. 9, 10)

16. S-a reținut că, la 25 noiembrie 2024, căsătoria încheiată între *****și *****, a fost desfăcută prin hotărârea Judecătorie Chișinău, sediul Centru.(f.d.11)
17. La fel, s-a mai stabilit că, după desfacerea căsătoriei, copiii minori ***** și *****, au rămas să locuiască cu mama *****, în mun. Chișinău, comuna *****.
18. Instanța accentuează că, la examinarea cauzelor cu participarea minorilor, urmează să se rețină interesul superior al copilului minor, recunoscut astfel atât de prevederile naționale, cât de cele internaționale la care Republica Moldova este parte.
19. Potrivit art.3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, ”*În toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate*”.
20. Potrivit art. 8 alin.(1), (4) din Legea nr. 370 din 30 noiembrie 2023 privind drepturile copilului, *”Fiecare copil are dreptul să locuiască într-o familie, să îşi cunoască părinţii, să beneficieze de grija lor şi să coabiteze cu aceştia”. Statul asigură ca niciun copil să nu fie separat de familia sa împotriva voinţei lui, cu excepţia cazurilor în care despărţirea de un părinte sau de ambii părinţi este necesară în interesul superior al copilului*”.
21. Conform art. 63 alin. (1)-(3) din Codul familiei, ”*În cazul cînd părinţii locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor. În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vîrsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.) La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi.”*
22. Potrivit Avizului-concluzie cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori ***** și *****, emis de Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, mun. Chișinău, s-a stabilit că, *****locuiește împreună cu copiii minori și concubinul *****, în casă la sol cu un nivel, proprietate privată. Reclamanta *****la moment se află în concediu de maternitate, venitul este constituit din

salariul concubinului în suma de 10000 lei și indemnizație pentru îngrijirea copilului în sumă de 1000 lei. Copilul ***** este elevă, iar ***** frecventează grădinița. S-a concluzionat că mama cet. *****dispune de condiții bune pentru creșterea și îngrijirea copiilor ***** și *****.

23. Se mai reține că, reclamanta a argumentat că se ocupă de educația și supravegherea copiilor în exclusivitate, a mai menționat că dispune de toate condițiile pentru creșterea și educarea acestora.
24. Având în vedere că reclamanta dispune de condiții pentru trai, educație și dezvoltarea copiilor minori, luând în considerație că copiii minori ***** și ***** au o vârstă fragedă de 11 ani și 7 ani, ținând cont de atașamentul față de mamă, instanța va stabili domiciliul copiilor minori cu reclamanta *****.
25. Referitor la cerința privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, instanța reține că, potrivit art. 8 alin.(2) din Legea nr. 370 din 30 noiembrie 2023, privind drepturile copilului,*”Răspunderea pentru creșterea copilului și pentru asigurarea dezvoltării acestuia le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților legali/responsabililor legali ai acestuia. Ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea, educarea și întreținerea copilului”.*
26. În cadrul ședinței de judecată, s-a stabilit că *****nu activează, la moment se află în concediu de maternitate, unicul venit este salariul concubinului în suma de 10000, 00 lei si indemnizația pentru îngrijirea copilului în sumă de 1000,00 lei.
27. S-a mai stabilit că, copilul ***** este elevă în clasa IV-a din Complexul Educațional Trușeni. (f.d.18)
28. S-a mai reținut că, copilul ***** frecventează antrenamentele de gimnastică, în incinta centrului comercial aflat în sat. Trușeni, str. 27 august 2/2 (f.d.19)
29. În conformitate cu art. 3 alin. (1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, ”*în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative,* ***interesele copilului vor prevala***.”
30. Conform art. 46 din Codul Familiei ”*Drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din provenienţa copiilor, atestată în modul stabilit de lege*.”
31. Potrivit art. 58 alin. (1) a Codului Familiei ”*Părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat*.”
32. Prin prisma normelor enunțate, se concluzionează că, ambii părinți în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.
33. În conformitate cu art.74 din Codul familiei, ”*Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între*

părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale".

34. Prin cererea de chemare în judecată înaintată, reclamanta a solicitat încasarea din contul tatălui ***** a pensiei de întreținere a copiilor minori ***** și *****, stabilită într-o sumă bănească fixă, în cuantum de 3000, 00 lei, lunar pentru fiecare copil.
35. Se reiterează, că normele de drept naționale şi internaționale stabilesc că răspunderea pentru creșterea copiilor şi asigurarea dezvoltării acestora le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copiilor. Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală şi socială, iar părinților care au în grijă un copil sau mai mulți, le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.
36. Potrivit art. 76 din Codul familiei, "*În cazurile când părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri când, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului".*
37. Se reține că, pârâtul ***** are obligația de tată față de copiii minori ***** și *****, ceea ce lasă de apreciat ca fiind necesar de a obliga tatăl copiilor să participe la întreținerea acestora, pentru a asigura suficient dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor.
38. Este necesar de subliniat că, obligaţia de întreţinere, de cele mai multe ori, este realizată fără nici o incursiune în viaţa familiei, adică în situaţia în care familia din diverse motive se destramă şi părinţii nu mai locuiesc împreună, ei pot încheia un contract privind modul de plată şi cuantumul mijloacelor pentru întreţinerea copilului. Dacă întreţinerea nu se plăteşte în mod benevol şi nici nu există un contract privind plata întreţinerii pentru copii, pensia de întreținere se încasează în baza unei hotărâri judecătoreşti. În temeiul acesteia, debitorii obligaţiei de întreţinere vor fi obligaţi să ofere copiilor întreţinerea necesară.

39. La pronunțarea acestei hotărâri, instanța se va călăuzi de principiul consacrat în Convenție, în conformitate cu care, ambii părinți sunt obligați să participe la întreținerea copiilor minori, iar, în primul rând, se va ține cont de interesele copiilor minori.
40. Sub auspiciile art. 18 alin. (1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului ”*Statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au responsabilităţi comune pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Părinţii sau, după caz, reprezentanţii săi legali sunt principalii responsabili de creşterea şi dezvoltarea copilului.* ***Aceştia trebuie să acţioneze, în primul rând, în interesul suprem al copilului***”.
41. Se reține că, hotărârea judecătorească prin care se dispune încasarea pensiei de întreținere a copilului minor este principala garanție de apărare a intereselor copilului minori.
42. La caz, se va ține cont de faptul că, copiii minori vor domicilia și se vor afla la educația permanentă a mamei. Instanța opinează și apreciază că situația dată implică obligatoriu și inevitabil cheltuieli din partea mamei, începând cu întreținerea igienei casei în care cresc copiii, achitarea serviciilor comunale sau cheltuieli suplimentare legat de întreținerea sănătății copiilor și igiena acestora. În continuarea ideii, instanța de judecată reține că, părintele cu care locuiește copilul minor este primul care cunoaște despre necesitățile acestora, respectiv, este primul care asigură îndeplinirea lor. În concluzie, părintele cu care domiciliază copiii suportă cheltuieli imprevizibile, prompte, la fel, oferă timpul necesar pentru îngrijirea copiilor, ceea ce se apreciază de către instanța de judecată că mama *****participă la educația, creșterea și dezvoltarea copiilor.
43. Instanța de judecată va pune în sarcina tatălui ***** achitarea pensiei în mărime de 3000, 00 lei lunar, pentru fiecare copil.
44. Pe acest aspect se subliniază că, la stabilirea mărimii sumelor bănești fixe încasate, s-a ținut cont de starea familială și s-a urmărit să se mențină nivelul decent de asigurare materială a copiilor, prin urmare, în cazul dat suma în mărime de 3000, 00 lei, în opinia instanței, este rezonabilă, or, această sumă ar asigura pe cât se poate, un trai decent copiilor și ar acoperi în mod real nevoile minorului și necesitățile de întreținere la această vârstă.
45. La fel, se va ține cont și de informația elaborată de Biroul Național de Statistică, prezentat de către partea reclamantă, potrivit căreia, minimul de existență pentru primul semestru al anului 2024, pentru un copil cu vârsta 7-17 ani, constituie suma de 3532, 9 lei. (f.d. 20-22)
46. Instanța opinează că suma pensiei de întreținere a copilului minor trebuie să fie reală şi necesară, totodată însă să nu fie în detrimentul celuilalt părinte, iar în cazul dat pensia de întreținere pentru copiii minori în mărime de 3000, 00 lei lunar, pentru fiecare copil, corespunde necesităților copiilor la această vârstă.

47. Instanța reține că pârâtul *****, în calitatea sa de părinte, urmează să-și creeze posibilitatea reală să muncească, astfel încât să poată obține venituri din care să asigure creșterea, educația și dezvoltarea copiilor săi minori.
48. Se reține că, pârâtul nu a prezentat poziția proprie asupra cererii de chemare în judecată, prin urmare, instanța de judecată apreciază că pârâtul nu a obiectat referitor la cerințele reclamantei cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor.
49. Astfel, instanța apreciază întemeiată pretenția reclamantei privind încasarea din contul tatălui ***** a pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilite într-o sumă bănească fixă în cuantum de 3000,00 lei, lunar pentru fiecare copil și urmează să o admită.
50. În conformitate cu art.82 Cod procedură civilă ”*Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei*.”
51. Din conținutul art. 90 lit. g), lit. i) Cod procedură civilă, reiese că, ”*Din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: g) cheltuielile de efectuare a expertizei; i) cheltuielile de asistenţă juridică*;”
52. Potrivit art. 94 alin. (1) din același cod ”*Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului*.”
53. În textul art. 96 alin. (1), alin. $(1)^1$ din legea citată, este reglementat că ”*Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat*.”
54. Pe cauza de față, reclamanta a solicitat încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei.
55. La caz, se atestă că reclamanta *****în vederea asigurării dreptului la apărare, a mandatat avocatul Ababii Lilia, iar avocatul Ababii Lilia a mandat avocatul stagiar Jentimir Marinela de a reprezenta reclamanta în ședința de judecată. (f.d. 32, 33)
56. Instanța de judecată consideră că, cheltuielile de asistență juridică suportate de reclamanta *****au fost necesare, or actele cauzei certifică implicarea avocatului în activități de acordare a asistenței juridice.
57. Instanța atestă că, cheltuielile de asistență juridică enunțate au fost realmente angajate și se dovedesc prin bonul de plată seria Nr. 254152 din 20 ianuarie 2025, în sumă de 1000, 00 lei și bonul de plată seria seria Nr. 254172 din 07 aprilie 2025, în sumă de 5000, 00 lei. (f.d. 2, 42)
58. Sub aspectul evaluării mărimii solicitate spre compensare, se conchide că, valoarea de 6000,00 lei corespunde criteriului de rezonabilitate.

59. Mai mult, având în vederea că acțiunea a fost admisă integral, se reține cu certitudine necesitatea adjudecării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei ca fiind una rezonabilă.
60. La fel, ca parte căzută în proces, pârâtul ***** urmează să compenseze reclamantei cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă 200, 00 lei și taxa de timbru în sumă de 200, 00 lei.
61. În conformitate cu mart. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă ”*Cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*.”
62. Din conținutul Anexei nr.2, pct.1.1, reiese că, *”Se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată reclamanții: **1.1.2. În acţiunile privind încasarea pensiei de întreţinere”***.
63. Potrivit art. 87 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ”*Valoarea acţiunii se determină: din suma totală a obligaţiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere*”.
64. La caz, reclamanta *****a fost scutită de la plata taxei de stat pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.
65. Așa fiind, pârâtul ***** urmează să achite la buget taxa de stat în mărime de 2709,97 lei, pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de ((3000,00 lei x 2) x 12 luni=72000, 00 lei; 2050 + 3%(72000, 00 - 50001, 00)=2050+659, 97).
66. În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Admite cererea de chemare în judecată înaintată de către *****în contradictoriu cu *****, intervenient accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului sectorul Buiucani, cu privire determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori și încasarea cheltuielilor de judecată, ca întemeiată.

Determină domiciliul copilului minor *****, IDNP: ***** și a copilului minor *****, IDNP: *****, cu mama *****, IDNP: *****.

Încasează lunar de la *****, IDNP: *****în beneficiul *****, IDNP: *****, pensia pentru întreținerea copilului minor *****, IDNP: ***** și a copilului minor *****, IDNP: *****, într-o sumă bănească fixă de 3000,00 lei (trei mii lei, 00 bani), pentru fiecare copil în parte, începând cu 24 ianuarie 2025 (data adresării în instanța de judecată) și până la atingerea de către copii a majoratului.

Încasează de la *****, IDNP: *****în beneficiul *****, IDNP: *****, cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat în sumă de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani), taxa

de timbru în sumă de 200,00 lei (două sute lei, 00 bani) și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 6000,00 lei (șase mii lei, 00 bani).

Încasează de la *****, IDNP: *****, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 2709,97 lei (două mii șapte sute nouă lei, 97 bani).

În conformitate cu pct. 67 al Hotărârii Curții Constituționale, nr. 39 din 14 octombrie 2017, privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 15 alin.(2) lit. d) și 38 alin.(4) lit. f) din Codul de executare al Republicii Moldova, prezenta hotărâre, în partea încasării pensiei pentru întreținerea copiilor minori, urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării.

Hotărârea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președinte de ședință,
judecător **Russu Natalia**